

7/10628, 10629
10630, 10631
10632, 10633

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-6591
Konu : Soru Önergeleri

17.12/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 16.11.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16987 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Van Milletvekili Fatma KURTULAN'a ait 7/10628 esas nolu, Edirne Milletvekili Cemaleddin USLU'ya ait 7/10629 esas nolu, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Akif PAKSOY'a ait 7/10630 esas nolu, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN'e ait 7/10631 esas nolu, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait 7/10632 esas nolu, Isparta Milletvekili Süleyman Nevzat KORKMAZ'a ait 7/10633 esas nolu, yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

✓

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/10628 (2 sayfa)
2. Görüş 7/10629 (2 sayfa)
3. Görüş 7/10630 (4 sayfa)
4. Görüş 7/10631 (5 sayfa)
5. Görüş 7/10632 (4 sayfa)
6. Görüş 7/10633 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Şevket KÖSE
Adıyaman Milletvekili****Esas No****:7/10632**

Ulusal basına yansıyan ve infial yaratan bir habere göre, Almanya'nın Baden-Wuerttemberg eyaletinde Tarım Bakanlığı, Türkiye'den ithal edilen armutlarda yüksek seviyede böcek ilacı tespit etmiş ve bu armutları toplatma karan almıştır. Bu kararın diğer Avrupa ülkelerine yayılma riski olduğu gibi, asıl riskin ülkemizde olduğu gündeme gelmiştir. Zira ilgili habere göre, toplatılan armutların iç piyasada satıldığı iddiaları basına yansımıştır. Daha önce kuru üzümde, biberde, domateste olduğu gibi, benzer bir sorun armutta ortaya çıkmış ve "çocuklarda konuşma bozukluğu yaptığı" kaydedilen armutların, ülkemizde tüketildiği tarım uzmanlarınca "maalesef" diyerek doğrulanmıştır. Ayrıca; uzmanların verdiği bilgiye göre, Türkiye'de AB'nin yasakladığı tarım ilaçlarının kullanımı devam etmektedir. Türkiye, AB'ye uyum için yılbaşında 75, daha sonra da 49 etken maddenin kullanımını yasaklamış; fakat içeride daha önce ithal edilmiş ve 2 yıl raf ömrü bulunan ilaçların satılması engellenememiştir. Almanya'da tespit edilen ilaçta bulunan ve "Pisilla" denilen hastalıkla mücadelede kullanılan "amitraz" isimli ilaç, küçük çocukların konuşmasını geciktirirken, yetişkinlerde de bitkinliğe ve düşük kan basıncına neden olmaktadır. Kimi hekimler ise bu ürünün genetik bozulma ve kanserojen etkisinin bulunduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda:

SORU 1)Almanya'nın toplama kararı aldığı armut ne kadar üretilmiştir? Bunun ne kadarı ihraç edilmiştir? Toplatılma karan olan armutların ihraç fazlası olan kısmı ne yapılmıştır?

SORU 2)Ülkemizde, bahsi geçen armutların satıldığı doğru mudur? Doğru ise şu an piyasada yaklaşık ne kadar miktarda bu armuttan satılmaktadır?

SORU 3) Armutların satışının engellenmesi amacıyla ne gibi önlemler alınmıştır?

CEVAP 1,2 ve 3) Avrupa Birliği (AB) Sağlık ve Tüketicinin Korunması Genel Müdürlüğü tarafından Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) kapsamında; AB mevzuatına aykırılık teşkil eden ürünler acilen Bakanlığımıza bildirilmekte ve anında Bakanlığımızca ilgili İl Müdürlükleri telefon ve e-posta ile bilgilendirilerek;

- İhraç edilen ürün dışında, aynı parti numarasına sahip ürünün il sınırları içerisinde dağıtımının tespiti halinde dağıtım yapılan işyerlerinde gerekli kontrollerin yapılması,
- İşyerine yönelik kontrol ve denetimlerin sıklaştırılması ve hali hazırda işletmenin ürettiği ürünlerden numune alınarak gerekli analizler yaptırılması,
- İşyerine ürün tedarik eden üreticiler var ise bu üreticilerin belirlenerek tespit edilen tehlike ile ilgili olarak söz konusu üreticilere yönelik gerekli kontrol/denetimlerin ve eğitimlerin (broşür ve liflet dağıtımı dahil) yapılması yönünde talimat verilmektedir.

Ayrıca, bildirim alarak ihracattan ürünlerin geri dönmesi halinde bile yurtiçine girmeden önce, numune alınarak analiz ettirilmekte; analiz sonucu "Türk Gıda Mevzuatına" uygun ise bu ürünlerin yurtiçine girişine izin verilmektedir. Ancak analiz sonucu "Türk Gıda Mevzuatına" uygun değil ise bu ürünlerin yurtiçine girişine kesinlikle izin verilmemekte ve bu ürünler anında imha edilmektedir. Şu ana kadar armutlar için böyle bir durum söz konusu değildir.

Ayrıca, ülkemizin 2008 yılı Armut üretim miktarı 355.476, 2009 yılı (ikinci tahmin) için ise 376.213 dır. (Kaynak TÜİK)

SORU 4) Ülkemizde üretilen ve ihraç dilen tarım ürünleri, ihraç edilmeden önce herhangi bir teste tabi tutulmakta mıdır?

CEVAP 4) 5179 sayılı Gıda Kanuna göre ihracatta alıcı ülke talepleri dikkate alınmaktadır. Alıcı ülkenin talebi olması halinde ihracat aşamasında her partiden numune alınarak alıcı ülke talepleri doğrultusunda analiz ettirilmektedir. Ancak armutla ilgili bildirim alınmasına müteakip acil önlem olarak son dönemde; AB'ye ihracat aşamasında alıcı ülke talebi olsun olmasın armut partilerinin tümünden pestisit analizi için numune alınmakta ve analiz sonuçları AB kriterlerine uygunsa ihracatına izin verilmektedir.

SORU 5) Ülkemizde üretilip, iç pazarda satılan ürünler herhangi bir teste tabi tutulmakta mıdır?

CEVAP 5) Bakanlığımız tarafından hazırlanan Bakanlık yıllık denetim ve izleme programları ile 81 İl Tarım Müdürlüğümüzün hazırlamış olduğu yıllık denetim ve kontrol programları çerçevesinde; ülkemizde üretilip piyasaya sunulan tüm bitkisel gıda ürünlerinden risk değerlendirmesi sonucunda numune alınarak gerekli analizler yapılmaktadır. Ayrıca bu yıllık programlara ilave olarak yine Bakanlığımızca alınan acil tedbirler kapsamında, Kasım-Aralık 2009 döneminde ülkemiz genelinde 1000 adet armut numunesi alınması planlanmış ve İl Müdürlüklerimiz bu program kapsamında numune alımlarına başlamıştır. Ülkemizce riskli ürün grupları kapsamında hazırlanan Bakanlık Yıllık Pestisit Denetim Programı çerçevesinde analizler yapılmaktadır.

SORU 6) Bu denli zararlı, AB'nin ve ülkemizin yasakladığı ilaçların raflarda satılıyor olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu konuda denetim mekanizmasının eksik olduğu eleştirilerini kabul ediyor musunuz? Kabul etmiyorsanız yaşanan bu olayı neye bağlıyorsunuz?

CEVAP 6) Ülkemizde Bitki Koruma Ürünlerinin ruhsatlandırılması, 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu ile bu Kanuna bağlı Tüzük ve Yönetmelik esaslarına göre yürütülmektedir. AB'de ise AB'nin bu konudaki temel direktifi olan 91/414/EEC No'lu "Bitki Koruma Ürünlerinin Piyasaya Arz edilmesi" isimli direktife göre yapılmaktadır.

Ülkemizde yürürlükte olan mevzuatlar gereği AB'de ve G8 ülkelerinde ruhsatlı olmayan hiçbir Bitki Koruma Ürünü ülkemizde ruhsatlandırılmamaktadır. AB'nde zirai mücadelede kullanılan aktif maddeler; toksikolojik, ekotoksikolojik ve kalıntıları yönünden yapılan değerlendirmeler sonucunda güvenli, askıda ve out olarak sınıflandırılmaktadır. Zaman içerisinde aktif maddelerin toksikolojik, ekotoksikolojik ve kalıntı yönünden yapılan çalışmaları yeniden değerlendirilmekte ve yapılan bu değerlendirmeler sonucunda aktif madde AB Ek-1 listesinde ya kullanıma verilenler ya da kullanımdan kaldırılanlar arasına alınmaktadır.

Bu çerçevede, ülkemizde kullanımı devam eden aktif maddeler;

- 1-Ülkemizde çevre ve insan sağlığının korunması,
- 2-Kalıntı ile ilgili bildirimlerin önüne geçilmesi,
- 3-Üreticilerin mağdur edilmemesi,
- 4-Gümrük Birliği anlaşması gereği yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi,

5-Ülkemizden AB ülkelerine yapılacak yaş sebze ve meyve ihracatında sıkıntıların yaşanmaması, bu nedenle ülke ihracatının olumsuz etkilenmemesi,

amaçları doğrultusunda, yeniden değerlendirmeye alınmış ve AB'ne uyum çerçevesinde, kanserojen etkileri, topraktaki kalıcılığı ile alternatifinin olup olmadığı, ihracatta bitkisel ürünlerde kalıntı bırakmaları nedeniyle yaşanan sıkıntılar ve yapılan Bakanlık-Sektör toplantılarında sektörün talepleri de göz önünde bulundurularak, 6968 sayılı "Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu" ile "Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması Hakkında Yönetmelik" hükümlerde dikkate alınarak belirli bir takvim çerçevesinde uygulamadan kaldırılması kararlaştırılmış ve 75 adet aktif maddenin 31.12.2008 tarihi itibarıyla, 49 adet aktif maddenin 31.08.2009 tarihi itibarıyla, 3 adet aktif maddenin 31.12.2009 tarihi itibarıyla imalatı ve ithalatı sonlandırılmıştır.

İmalatı ve ithalatı sonlandırılan aktif maddeleri içeren bitki koruma ürünleri ile ilgili olarak AB'nde olduğu gibi piyasada belirli bir süre raf ömürleri dikkate alınarak bulunmalarına müsaade edilmiştir.

Sadece AB veya diğer ülkelere ihracat ürünlerinde değil aynı zamanda kendi ülkemiz vatandaşlarına güvenilir gıda sağlanması, tarımsal ürünlerde pestisit kalıntılarının önlenmesi, kimyasalların güvenli kullanımı ve çevrenin korunmasına yönelik Bakanlığımızca Risk Bazlı Bitki Koruma Ürünlerinin Yasaklanması kapsamında yaklaşık 350 milyon dolarlık bitki koruma ürünleri pazarını etkileyecek şekilde 31 Aralık 2008 tarihinden itibaren (amitraz dahil) 75 adet, 31 Ağustos 2009 tarihinden itibaren ise 49 adet aktif maddenin ithalatı ve imalatı durdurulmuştur. 31 Aralık 2009 tarihinden itibaren 3 adet ve 31 Aralık 2010 tarihinde ise 3 adet aktif maddenin de ithalatının durdurulması ve imalatının yasaklanması kararı alınmıştır. Ancak hali hazırda yasaklanan bu etken maddeli ilaçların piyasada bulunanlarının çiftçilerimiz tarafından kullanılmasını kontrol altına almak için çalışmalarımız devam etmektedir.

SORU 7) Çiftçilerin eğitimlerinin eksikliğinin de tartışıldığı günümüzde, yaşanan olay ile bu konu arasında bir bağ kuruyor musunuz? Bakanlığımızın bu konudaki çalışmalarının eksik olduğu tarım uzmanlarınca dile getirilmektedir. Bu eleştirilere katılıyor musunuz? Aksini düşünüyorsanız bu konuda ne gibi çalışmalar yapılmaktadır? Bunlar yeterli midir?

CEVAP 7) Bakanlığımızca kimyasalların kontrollü kullanımı denetiminin sağlanması ve insan ve çevre sağlığı açısından olabilecek zararları minimuma indirmek ve Kamunun görmesi muhtemel zararları önlemek açısından bir dizi çalışma başlatmıştır. İlk olarak Zirai Mücadele İlaçlarının uçakla havadan uygulamasını durdurmuştur. Kimyasalların teknik tavsiyelerine uygun ve kontrollü olarak kullanılması için "Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Üreticiler tarafından Kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe konulmuştur. Bitki Koruma ürünlerini her aşamada alış satış ve sistem içindeki döngüsünün kontrol altına alındığı "Bitki Koruma Ürünlerinin Reçeteli Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe girmiş ve uygulama başlatılmıştır.

Bitki ve bitkisel ürünlerde zararlı organizmalarla mücadelede kullanılan bitki koruma ürünlerinin tarla, bahçe veya bağlar ile ürünlerin saklandığı yerlerdeki uygulanmasında bilinçsiz bir şekilde kullanılmasını önlemek, insan, bitki ve çevre sağlığının korunması, bitkisel ürünlerde kalıntı probleminin ve tavsiye dışı ilaç kullanımının engellenmesi ve izlenebilirliğin sağlanması amacıyla, hazırlanan "Bitki Koruma Ürünlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" hazırlanmış ve 21 Kasım 2009 tarih ve 27413 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bitki Koruma Ürünlerinin Maksimum Kalıntı limitleri ile ilgili olarak AB’de harmonizasyon çalışmaları devam etmektedir. Bu çerçevede Bakanlığımızca da değerlendirmeler yapılmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan Bitki Koruma ürünlerinin bitkisel ürünlerdeki Maksimum Kalıntı Limitlerini gösteren Tebliğ, 29 Temmuz 2008 tarih 26951 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İnsan, bitki ve çevre sağlığının korunması, güvenli gıda üretimi konusunda çiftçilerin bilinçlendirilmesi ile ilgili olarak çalışmalar devam etmektedir.

SORU 8) Büyük bir sağlık skandalını peşinden getirdiği, halk sağlığını tehlikeye attığı belirtilen armut olayını neye bağlıyorsunuz? Bu konuda yaşanan sorunların nedenleri nelerdir?

CEVAP 8) Almanya’ya ülkemizden ihraç edilen armut ile ilgili olarak en hızlı sürede hata kaynağının tespitine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiş ve bu ürünlerle ilgili hatanın, bu ürünü üreten çiftçilerin bu ürünlerde kullandıkları ilaçlarda son kullanma ile hasat dönemi arasındaki süreye dikkat etmediklerinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Bu hatanın tekrar edilmemesi için özellikle bu ürünlerin üretildiği ve ihraç edildiği Bursa ilinin genelinde gerek çiftçi, gerek ilaç bayiliği ve gerekse ihracat aşamasında gereken her türlü tedbir alınarak, AB’ye gidecek tüm armut ürünlerinde öncelikli analiz şartı getirilerek AB kriterlerine uyan ürünlerin ihracatına izin verilmektedir. Aynı şekilde, ülkemiz sınırlarında hasat edilen bu ürünlerin işlenmesinden önce ürünlerin toplandığı aşamadan, hal noktasına girme aşamasına ve satış aşamasına kadar geçen tüm süreçte denetimlerimiz sıklaştırılmış olup olumsuzluk halinde gerekli cezai yaptırımlar uygulanmaktadır.